

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогічний
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Проректор із науково-педагогічної
роботи А.В. Овчаренко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Ступінь доктора філософії
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-наукова програма Освітні, педагогічні науки

2023-2024 навчальний рік

Розробник: Шапочка Катерина Анатоліївна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент (Шапочка К.А.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри (Якименко С.І.)
«29» серпня 2023 р.

Анотація

Дисципліна «Педагогіка вищої освіти» є однією із дисциплін у ході підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі всіх спеціальностей університету. Дисципліна має на меті сформувати у студентів комплексне уявлення щодо сучасних видів та форм організації навчання в університетах України з урахуванням нових вимог суспільства, на основі реалізації завдань Болонського процесу.

Вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» дозволяє підготувати студентів до навчання у закладі вищої освіти відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті пріоритетних напрямків розвитку Європейського простору вищої освіти.

Ознайомлення з основними завданнями, принципами та змістом новітніх видів та форм в освітній сфері України та зарубіжжя дозволить студентам оволодіти новими загальними компетентностями та полегшити процес швидкого включення до освітнього процесу (простору) іншого ЗВО, забезпечивши можливість мобільності здобувача.

Ключові слова: система вищої освіти, види вищої освіти, форми організації вищої освіти, формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта, дуальна форма освіт,

дистанційна форма освіти, змішане навчання, Європейський простір вищої освіти, мобільність.

Annotation

The discipline "Pedagogy of higher education" is one of the disciplines in the preparation of applicants for the third (educational and scientific) level of higher education in all specialties of the university. The course aims to form students' comprehensive view of modern types and forms of organization of education in universities of Ukraine, taking into account the new requirements of society, based on the implementation of the Bologna Process.

The study of the course "Pedagogy of higher education" allows to prepare students to study in higher education in accordance with modern integration processes in international education in the context of priority areas of the European Higher Education Area.

Getting acquainted with the main tasks, principles and content of the latest types and forms of education in Ukraine and abroad will allow students to master new general competencies and facilitate the process of rapid inclusion in the educational process (space) of other higher education institution, supporting students' mobility.

Key words: system of higher education, types of higher education. forms of organization of higher education, formal education, non-formal education, informal education, dual form of education, distance form of education, blended learning, European Higher Education Area, mobility.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Загальна кількість годин 90	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки;	<i>Рік підготовки:</i>	
		II	
		<i>Семестр</i>	
			IV
		<i>Лекції</i>	

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Ступінь III рівень підготовки докторів філософії	10	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
20			
<i>Лабораторні</i>			
-		-	
<i>Самостійна робота</i>			
60			
Вид контролю: залік			
http://moodle.mdu.edu.ua/my/			

Мова навчання – українська, англійська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год.: 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою дисципліни «Педагогіка вищої освіти» є теоретична підготовка здобувачів третього рівню навчання до здійснення дидактичної, науково-методичної й інноваційної організаційно-педагогічної діяльності у вищій школі в сучасних умовах шляхом формування їх інтересу, здатності й готовності до самостійного пізнання актуальних проблем теорії та перспектив розвитку вищої освіти в Україні та світі, педагогічного моніторингу й менеджменту, сучасних новітніх концепцій та стратегій навчання й виховання студентів, опанування способів організації їхньої самостійно-дослідницької та науково-дослідної роботи, застосування засобів нових педагогічних підходів та освітніх технологій.

1.2. Завдання дисципліни:

- розкрити сутність основних теоретичних концепцій і методологічних підходів, категорій і понять, закономірностей та принципів сучасних видів та форм організації навчання і виховання студентів закладу вищої освіти;
- забезпечити практичне оволодіння аспірантами традиційних й інноваційних методів, форм та технологій навчання й виховання студентів;

- розкрити теоретичні підходи й забезпечити опанування аспірантами провідних стратегій діяльності сучасного викладача й куратора (тьютора, коуча) студентської академічної групи по формуванню соціально й професійно важливих якостей особистості;

- ознайомити з основами освітнього менеджменту й моніторингу у закладі вищої освіти;

- долучити до усвідомлення значущості педагогічних інновацій для подальшої модернізації вітчизняної вищої школи.

Програма навчальної дисципліни складається з кредитів: «Університетська освіта в сучасних умовах», «Формальна освіта в сучасному ЗВО», «Новітні види освіти в сучасному ЗВО: неформальна освіта», «Новітні види освіти в сучасному ЗВО: інформальна освіта», «Новітні форми вищої освіти в сучасному ЗВО».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі освіти, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК-2. Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність створювати та інтерпретувати нові знання у процесі виконання наукового дослідження; брати участь, розробляти і управляти проєктами в галузі освіти.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).

II. Фахові:

ФК-1. Володіння знаннями в галузі освіти, зокрема про основні концепції, методики, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему педагогічної освіти і науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми розвитку сучасної педагогічної освіти і науки, аналізувати та пропонувати шляхи їх вирішення з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави. Публічно представляти результати своїх наукових пошуків та захищати результати дисертаційного дослідження.

ФК 7. Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Освітні, педагогічні науки»; планувати і організовувати освітній процес у вищій школі; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; вибудовувати взаємодію зі студентами, створювати здоров'язберезувальне середовище, позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат.

ФК 8. Здатність оцінювати результати навчальної діяльності студентів, застосовуючи традиційні та альтернативні методи.

ФК 9. Здатність здійснювати рефлексію і самоаналіз педагогічної діяльності, передбачати перспективи, шляхи подальшого розвитку освітньої галузі в регіоні та Україні.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з педагогічної освіти і науки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 4. Глибоко розуміти загальні принципи та методи педагогічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері педагогічної освіти і науки та у викладацькій практиці.

ПРН 5. Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в регіоні, Україні та за її межами

ПРН 6. Усвідомлювати та пояснювати закономірності і принципи вищої освіти, встановлювати зв'язки між ними, розкривати особливості їх реалізації у галузі педагогічної освіти і науки.

ПРН 8. Мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогічної освіти, і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін (Філософія науково-дослідної діяльності, методологія, організація та технологія наукових досліджень, педагогіка вищої школи, психологія), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

3. Програма навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1. УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.

Тема 1. Концептуальні моделі університетської освіти в Європі і Україні. Світові концептуальні моделі університетської освіти. Переваги на недоліки різних моделей університетської освіти. Аналіз моделей університетської освіти, які існують в Україні.

Тема 2. Основні тенденції розвитку університетської освіти у контексті Болонського процесу. Сучасний стан виконання завдань Болонського процесу. Основні тенденції його розвитку. Університетська автономія як складова розвитку системи вищої освіти. Академічна мобільність як фактор інтеграції ЗВО у міжнародний освітній простір. Академічна доброчесність як чинник забезпечення якості вищої освіти.

КРЕДИТ 2. ФОРМАЛЬНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ ЗВО

Тема 3. Трансформація традиційної системи освіти до вимог сучасного ЗВО. Викладач ЗВО як тьютор, коуч для студентської спільноти в освітньому просторі. Студентоцентроване навчання. Проблема адаптації студентів до сучасних вимог освітнього процесу. Організація освітнього процесу в ЗВО в сучасних умовах розвитку вищої освіти. Вимоги до закладів формальної освіти. Переваги та недоліки формальної освіти.

Форми формальної освіти: очна (курси підвищення кваліфікації, семінари, творчі групи, тренінги тощо), дистанційна (дистанційні курси, онлайнві конференції, вебінари тощо), очно-дистанційна (поєднання очної та дистанційної форм навчання – очно-дистанційні курси).

Тема 4. Стейкхолдери як основні агенти змін у системі вищої освіти. Категорії стейкхолдерів. Основні характеристики, функції та завдання стейкхолдерів у процесі забезпечення якості вищої освіти. Співпраця університетської спільноти зі стейкхолдерами при організації освітнього процесу.

КРЕДИТ 3. НОВІТНІ ВИДИ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ ЗВО: НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Тема 5. Неформальна освіта як рівноправний учасник навчального процесу в університеті. Інформальна освіта як самоосвітній процес. Дистанційне та змішане навчання як форми організації освітнього процесу. Дуальна освіта в Україні та за кордоном.

Тема 6. Нормативні положення та законодавче забезпечення організації неформальної освіти у сучасному ЗВО. Заклади чи організації, що займаються

неформальною освітою: неурядові установи, приватні особи, платформи дистанційного навчання. Вимоги до закладів неформальної освіти. Сутність еквівалентності документів про освіту. Поняття «визнання» диплому різних форм освіти. Світові організації, що сприяють розвитку неформальної освіти: ООН, ЮНЕСКО, Європейський Союз, Рада Європи.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ						
Тема 1. Концептуальні моделі університетської освіти в Європі і Україні.		2	4			10
Тема 2. Основні тенденції розвитку університетської освіти у контексті Болонського процесу.		2	2			10
<i>Разом за кредит 1</i>	30	4	6			20
Кредит 2. ФОРМАЛЬНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ ЗВО						
Тема 3. Трансформація традиційної системи освіти до вимог сучасного ЗВО.		2	4			10
Тема 4. Стейкхолдери як основні агенти змін у системі вищої освіти.		2	2			10
<i>Разом за кредит 2</i>	30	4	6			20
Кредит 3. НОВІТНІ ВИДИ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ ЗВО: НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА						
Тема 5. Неформальна освіта як рівноправний учасник навчального процесу в університеті. Інформальна освіта як самоосвітній процес. Дистанційне та змішане навчання як форми організації освітнього процесу. Дуальна освіта в Україні та за кордоном.		2	4			10
Тема 6. Нормативні положення та законодавче забезпечення організації неформальної освіти у сучасному ЗВО.			4			10
<i>Разом за кредит 3</i>	30	2	8			20
Усього годин:	90	10	20			60

5. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Концептуальні моделі університетської освіти в Європі і Україні.	2
	Тема 2. Основні тенденції розвитку університетської освіти у контексті Болонського процесу.	2
	Тема 3. Стейкхолдери як основні агенти змін у системі вищої освіти.	2

	Тема 4. Неформальна та інформальна освіта.	2
	Тема 5. Дистанційне та змішане навчання як форми організації освітнього процесу. Дуальна освіта в Україні та за кордоном	2
	Усього годин:	10

6. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Концептуальні моделі університетської освіти в Європі і Україні.	4
	Тема 2. Основні тенденції розвитку університетської освіти у контексті Болонського процесу.	2
	Тема 3. Трансформація традиційної системи освіти до вимог сучасного ЗВО.	4
	Тема 4. Стейкхолдери як основні агенти змін у системі вищої освіти.	2
	Тема 5. Неформальна освіта як рівноправний учасник навчального процесу в університеті. Інформальна освіта як самоосвітній процес. Дистанційне та змішане навчання як форми організації освітнього процесу. Дуальна освіта в Україні та за кордоном.	4
	Тема 6. Нормативні положення та законодавче забезпечення організації неформальної освіти у сучасному ЗВО.	4
	Усього годин:	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1.	
	Конспект першоджерела/словник	10
	Підготовка реферату/ тез доповіді на конференцію за однією з тем: • Світові концептуальні моделі університетської освіти. • Переваги на недоліки різних моделей університетської освіти. • Аналіз моделей університетської освіти, які існують в Україні.	10
	Кредит 2.	
	Оформлення презентації за допомогою технічних засобів/ сучасних інформаційних технологій по темі лекційного/практичного заняття: • Співпраця університетської спільноти зі стейкхолдерами при організації освітнього процесу; • Викладач ЗВО як тьютор, коуч для студентської спільноти в освітньому просторі. • Студентоцентроване навчання.	10
	Конспект першоджерела/словник	10
	Кредит 3	
	Оформлення презентації за допомогою технічних засобів/ сучасних інформаційних технологій по темі лекційного/практичного заняття: • Світові організації, що сприяють розвитку неформальної освіти: ООН, ЮНЕСКО, Європейський Союз, Рада Європи; • Форми неформальної освіти;	10
	Конспект першоджерела/словник	10
	Разом:	60год.

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогіка вищої школи» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді презентації PowerPoint: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Орієнтовна тематика ІНДЗ з навчальної дисципліни «Інклюзивна та соціальна педагогіка»:

- a. Особливості організації й управління інклюзивним навчальним закладом.
- b. Проблема розроблення курикулуму в закордонних літературних джерелах.
- c. «Кейс Стаді» як приклад успішної практики.
- d. Навчально-методичне забезпечення освіти дітей з особливими потребами.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Критерії оцінювання поточної/ самостійної роботи

Поточна робота за заняттях з інклюзивної освіти передбачає опитування вивченого теоретичного матеріалу. За національною шкалою проводиться наступне оцінювання:

Аспіранту виставляється **відмінно**:

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Аспіранту виставляється **добре**:

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Аспіранту виставляється **задовільно**:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Аспіранту виставляється мінімальний **незадовільно**:

Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35-49		

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 кредити

Поточне оцінювання та самостійна робота						Контрольна робота	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
Кредит 1		Кредит 2		Кредит 3		50		300/ 100
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	10	10	10			
80		80		30				

Розрахунок балів за один кредит: 1 кредит – 100 балів, а саме 40 б. 1 кредит.– самостійна робота, 60 б. – поточне оцінювання, зокрема 50 б. контрольна робота.

Таким чином максимальна кількість балів, яку студент може отримати - 300 б., що складає 60 %. Решта – складання іспиту (40%).

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні письмові самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проекти, підсумкова комплексна контрольна робота.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності.

Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів).

Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

11. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

12. Рекомендована література

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про вищу освіту» (№1556-VII), 01.07.2014р.
2. Указ Президента України «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні» за № 857/2008 від 25.09.2008р.
3. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25 червня 2013 року, № 344/2013
4. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. № 244 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 108. – 18 червня.
5. Наказ МОН Вища освіта в Україні: завдання, перспективи. Проблеми з життя вищої школи /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
6. Наказ МОН Національний звіт України про впровадження положень Болонського процесу /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
7. Наказ МОН Постанова про освітньо-кваліфікаційні рівні /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>

8. Наказ МОН Рекомендації щодо заповнення Додатка до диплома про вищу освіту / <http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
9. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
10. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
11. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776.
12. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р.
13. Концепція національної системи кваліфікацій. К., 2013.
14. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту). Постанова КМ України від 20.01.1998 р. № 65. *Офіційний вісник України*. 1998. №3. С.202-207.
15. Постанова КМ України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
16. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») : Постанова Кабінету Міністрів України № 896 від 03. 11.2004 р.
17. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова КМ України N1341 від 23.11.2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1326289476970265/page5>
13. Про Положення про національний заклад (установу) України : Указ Президента України N 401/2017 від 02.12.2017 р. https://ips.ligazakon.net/document/U451_95

Базова

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої: школи: навч. посб. К.: НАУ, 2015. 240с.
2. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. 61 с.
4. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с.
5. Мешко О. І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с.
6. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с
7. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкина, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. с.
8. Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації: Кол. монографія / під. ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. 150 с.
9. Чинники актуалізації проблеми освіти дорослих в Україні та світі в умовах розвитку інформаційного суспільства: матеріали наук. конф. / під. ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко, 2019. С. 49-53.

Допоміжна

1. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.
2. Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
3. Кюль Штефан (Білефельд, ФРН) Велика загадка Болонського процесу / З німецької мови переклав Володимир Абашнік // Людина, суспільство, комунікативні технології. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 вересня 2018 р. Харків–Лиман, 2018. С. 80–83.
4. Трибулькевич К.Г. Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917-2010 рр.): монографія /К.Г.Трибулькевич. Одеса, 2016. 458 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nbuv.gov.ua/>– Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnrb.gov.ua/>– Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://www.osvita.org.ua/>– Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
5. <http://ostriv.in.ua/>– Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
6. <http://www.gumer.info/>– Библиотека Гумер – гуманитарные науки.
7. <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=20>
8. <http://onu.edu.ua> Портал Prometheys
9. International Monetary Fund (2020) Databases, Access mode:
<https://www.imf.org/en/Data>.
10. Державна служба статистики в Україні, 2020, Редим доступу:
<http://www.ukrstat.gov.ua>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: самостійна робота, тести, письмовий звіт, колоквіум, контрольна робота.